

Sprawozdanie z Sympozjum Izb Lekarskich Państw Europy Środkowej i Wschodniej – ZEVA

8-9 września 2023 r., Dusseldorf.

W dniach 8-9 września 2023 r. odbyło się 30. posiedzenie ZEVA w Dusseldorfie.

Pierwszy dzień posiedzenia rozpoczął się od prezentacji dotyczącej reformy szpitalnictwa Nadrenii-Północnej-Westfalii. Reforma zakłada reformę wzorującą się na strukturze i liczbie szpitali Holandii. Obecnie na terenie Nadrenii Północnej-Westfalii jest dużo małych szpitali w miastach, zaplanowano redukcję ich liczby. W ubiegłym roku było ich około 400, obecnie są 364. Zamknięto m.in. szpitale, gdzie odbywała się mała liczba porodów. Co więcej planowana jest zmiana dotycząca zawężania profili konkretnych szpitali.

Odbyło się także krótkie spotkanie prowadzone przez Komisję ds. Rozwiązywania Sporów pomiędzy lekarzami a pacjentami. W 2023 roku rozpatrywano 1650 spraw. Liczba błędów medycznych pozostaje na stałym poziomie - ok. 30%. Średni czas oczekiwania na opinię prawno-medyczną Komisji, to ok. 10 miesięcy. W przypadku potwierdzenia błędu najczęstszą praktyką są ugody między pacjentem a lekarzem.

Następnie rozpoczęto dyskusję na temat kształcenia medycznego w poszczególnych państwach należących do ZEVA. Zaprezentowano projekt stanowiska polskiej delegacji dotyczącego systemu no-fault. Po intensywnych dyskusjach stanowisko zostało jednogłośnie poparte przez delegatów.

Kształcenie medyczne

Niemcy:

Ministerstwo Zdrowia jest odpowiedzialne za ustanawianie standardów edukacji medycznej. Niemiecka Rada Akredytacyjna jest odpowiedzialna za akredytację uniwersytetów medycznych.

Istnieje 36 publicznych i 5 prywatnych uniwersytetów medycznych, na których kształcą się ok. 200 000 studentów (human medicine). Każdego roku rozpoczyna studia 11 600 nowych studentów. Niemiecka Izba Lekarska postuluje otwarcie dodatkowych 6000 miejsc.

Na ostatnim Zgromadzeniu Niemieckiej Izby Lekarskiej w Essen Minister Zdrowia po raz pierwszy potwierdził pilną potrzebę zwiększenia liczby miejsc na studiach medycznych.

4,5 lekarza na 1000 obywateli, 8,5% lekarzy powyżej 65 roku życia.

Czechy:

Do 2016 r. akredytacją zajmował się Minister Zdrowia, obecnie Narodowa Komisja Akredytacyjna Uczelni Wyższych.

8 uniwersytetów medycznych, około 1700 absolwentów co roku, z których około 500 nie rejestruje się w Izbie Lekarskiej, co może świadczyć np. o emigracji. Lekarze z Ukrainy stanowią większość lekarzy z zagranicy.

W 2019 roku został przyznany rządowy grant, który umożliwił zwiększenie liczby miejsc na kierunku lekarskim o 15%. Czynnikiem ograniczającym zwiększenie liczby studentów jest kadra medyczna, nota bene średni wiek profesora w Czechach to 63 lata, docenta - 55 lat. Najnowszym uniwersytetem medycznym jest Uniwersytet w Ostrawie.

Nie ma prywatnych uniwersytetów medycznych kształcących lekarzy. Istnieją prywatne uniwersytety kształcące pielęgniarki.

Czesi tracą co roku 3 % pediatrów oraz 1% lekarzy POZ z powodu przejścia na emeryturę. Średnia wieku pediatry to 56 lat.

Nie ma żadnych oficjalnych planów powstania nowych uniwersytetów medycznych (w tym prywatnych).

Słowenia:

12000 lekarzy (w tym 9000 dentystów).

łącznie 14 szpitali, w tym 2 szpitale kliniczne.

300-350 absolwentów uniwersytetów medycznych co roku.

3,3 lekarzy na 1000 mieszkańców

Nie ma żadnych oficjalnych planów powstania nowych uniwersytetów medycznych (w tym prywatnych).

Albania:

2 uniwersytety medyczne, w tym jeden prywatny. łącznie 400 studentów na pierwszym roku studiów.

Współczynnik zajęć teoretycznych do praktycznych – 5:1.

Wyłącznie absolwenci liceum ze średnią ocen powyżej 8,5 są przyjmowani na państwowe studia medyczne. Od tego roku obowiązują także wewnętrzne testy organizowane przez uczelnie.

Chorwacja:

Agencja Nauki i Szkolnictwa Wyższego jest odpowiedzialna za akredytację uniwersytetów medycznych

Reakredytacja – co 5 lat.

5 uniwersytetów medycznych.

W tym roku studia rozpocznie łącznie 641 studentów kierunku lekarskiego.

Jeden prywatny uniwersytet – czesne – 5000 euro rocznie.

Austria:

4 publiczne uniwersytety medyczne oraz 4 prywatne uniwersytety medyczne.

W 2021 łącznie 15380 studentów (medical students), 2630 nowoprzyjętych studentów na studia medyczne, z których 1038 nie pochodziło z Austrii.

1850 nowoprzyjętych studentów w tym roku.

Implementacja projektu Uni Med Impuls – planowane powstanie 2000 nowych miejsc na kierunku lekarskim do 2028 roku.

Bułgaria:

W 2021 roku 3062 absolwentów kierunku lekarskiego.

W 2022 roku 4,6 lekarzy/1000 obywateli (w 2005 3,6/1000)

Obecnie 33048 lekarzy, średnia wieku to 53 lata.

Nie ma prywatnych uniwersytetów medycznych.

Słowacja:

4 uniwersytety medyczne publiczne, nie ma prywatnych uniwersytetów.

Jeden uniwersytet prywatny – wyłącznie dla kierunku pielęgniarstwo.

Nie ma planów powstawania nowych uniwersytetów medycznych.

Akredytacją uniwersytetów medycznych zajmują się Minister Edukacji oraz Rada ds. Akredytacji

Północna Macedonia:

3 uniwersytety medyczne.

79 szpitali, jednak 70% pacjentów leczonych jest w Centrum Klinicznym w Skopje.

2,7 lekarzy/1000 obywateli w 2010 roku a w 2021 3,4/1000.

W tym roku rząd podjął decyzję o powstaniu wydziału nauk o zdrowiu na prywatnym uniwersytecie, jednak jest on nadal w fazie uzyskiwania akredytacji.

Drugiego dnia posiedzenia podjęty został temat **innych zawodów medycznych:**

Holandia:

Dyskusja nad stworzeniem zawodu asystenta medycznego rozpoczęła się w 2001 roku, od 2004 rozpoczęto szkolenie asystentów. Obecnie w charakterze asystenta medycznego pracuje około 1000 osób.

Jednym z zadań asystentów jest wykonywanie płytkiej sedacji. Co ciekawe, doświadczeni asystenci edukują początkujących lekarzy, a ich wynagrodzenie jest wyższe niż pielęgniarek i rezydentów na początku drogi zawodowej.

Czechy:

Powstały plany rozszerzenia kompetencji pielęgniarek i farmaceutów. Pielęgniarki miałyby wykonywać procedury rehabilitacji medycznej oraz przepisywać recepty na wyroby medyczne.

Farmaceuci mieliby wykonywać szczepienia oraz zlecać wyroby medyczne stosowane w chorobach przewlekłych.

Nie ma planów wprowadzenia nowych zawodów medycznych.

Chorwacja:

Z uwagi na znaczne braki kadrowe w szpitalnych oddziałach ratunkowych pojawiły się plany umożliwienia pielęgniarcom po specjalizacji z medycyny ratunkowej pracy w charakterze konsultanta podejmującego samodzielne decyzje. Chorwacka Izba Lekarska bierze udział w konsultacjach dotyczących zmian w ustawie, szczególnie na polu decyzji co do procedur, które pielęgniarka będzie mogła samodzielnie wykonywać.

Bułgaria:

Znaczny niedobór pielęgniarek, znaczny spadek prestiżu zawodu. W 2016 roku pojawili się pierwsi asystenci medyczni, którzy otrzymali wyższe wynagrodzenie niż pielęgniarki.

W 2021 rozpoczęli pracę pierwsi absolwenci ratownictwa medycznego, wcześniej to lekarze pracowali w wyjazdowych zespołach ratownictwa medycznego.

Niemcy:

Ustawowo zawód asystenta medycznego powstał w 2004 roku, do tej pory 179 absolwentów.

W 2015 kształciło się 225 nowych asystentów.

W 2017 Izba poparła konieczność dalszej implementacji tego rozwiązania, w 2020 r. Izba została zaangażowana w tworzenie programu studiów.

Rząd poparł wprowadzenie nowej specjalizacji community health nurse na wzór Austrii, Holandii, Finlandii. Jest to plan na lata 2021-2025.

Albania:

Brak planu wprowadzania nowych zawodów medycznych.

Austria:

Istnieje zawód asystenta chirurgicznego, studia na tym kierunku trwają 3 lata.

Dr Michał Matuszewski,

Członek Naczelnej Rady Lekarskiej

Członek Rady Ośrodka Współpracy Zagranicznej NRL